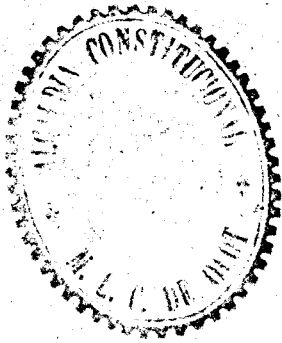

REVISTA D'OLOT

Donatiu de l'Ajuntament

SUMARI

Clar i català.—*Enric Quintana*, J. M. Mir Mas de Xexàs.—*De l'art pictòric*, Joaquim Clervo. — * * *, J. Soler i Forment.—*Entorn de Joan Maragall*, P. Vinyoles i Vivert.—*Lírica Italiana Moderna: Empoli i Térésah*, Trad. de Josep M. de Garganta.—*Festeig*, Jaume Rosquellas i Alessan.—*[Lletres franceses]*, M. M. Solveig.—*El popular versificador de «Don Juan Tenorio»*, J. M. M.—*Triptic del camp*, Pere Verdaguer, Prev.—*«Records»*, M.ª Angels Vayreda.—*Viatge a França*, Arnald de Gaycerem.—*Prensa catalana.*—*Tardor*, Sebastià Maria.—*Una vida de Sant Francesc d'Assís en català*, P. Nolasac d'El Molar, O. M. Cap.—*Llibres i publicacions*, Antoni Dot Arxé.—*Cròniques d'Art*, M. V. Q. i Enric Quintana.—*D'ací i d'allà.*—**SUPLEMENT ARTÍSTIC:** Retrat i obres escultòriques d'Enric Quintana.

ANY II. - NUM. 23.

NOVEMBRE 1927

BANCA ARNÚS

SUCCESSORA D'EVARIST ARNÚS

FUNDADA EN 1846

CAPITAL: 10.000.000 DE PESSETES

CASA CENTRAL:

Plaça de Catalunya, 22

CASA MARIU:

Passatge del Relotge, 3

SUCURSALS: BALAGUER, BERGA, CERVERA, FIGUERES,
GIRONA, IGUALADA, LLEIDA, MANRESA, OLOT,
PUIGCERDÀ, SOLSONA, TÀRREGA I VICH.

Sucursal d'Olot:

Plassa Alfons XII i Ferrarons, 2

OPERACIONS QUE REALITZA:

Compra-venda i entrega a l'acte de tota classe de títols de contratació corrent

Descompte de cupons i títols amortitzats:

Exàmen de totes les amortitzacions de títols, quins cupons hagin estat pagats en nostres caixes, avisant als interessats cas de resultar algun amortitzat.

Canvi de títols, estampillatge; nacionalització i agregació de fulla de cupons

Subscripció a totes les emissions.

Comptes corrents de títols a la la vista, abonant els cupons lliures de comissió.—Dipòsits de títols en custòdia

Cobrament, descompte i negociació de lletres i demés efectes comercials sobre Plaça, Península i Estrangers.

Cartes de crèdit i girs postals o telegràfics sobre la Península o estranger.

Comptes corrents a la vista en moneda nacional i estrangers amb interès i lliures de comissió.

Imposicions a plaç fix amb abono d'interessos segons els plaços.

Comptes d'estalvis amb interès.

Compra-venda de tota classe de monedes d'or, bitllets o xecs.

Prèstams amb garantia de títols

i totes aquelles especials que integren la Banca i Borsa.

La Banca Arnús disposa d'un servei especial d'estudis financers mitjansant el qual pot facilitar als seus clients informacions sobre tota mena de valors cotitzats a Borsa.—També publica trimestralment un Butlletí d'informació financiera que envia gratuïtament a les persones que el sollicitin. Emissions d'emprèstits per compte de corporacions oficials i societats industrials.

Magatzem de robes CASA NYERA

de

JOAN GUITART

Sempre les darreres novetats en tota classe de Gèneres per a Senyora

Especialitat en tota classe de GÈNERES NEGRES

Camises de percal i Popelín

Corbates última moda

Dligues i Tirants

Cinturons darrera novetat

Botonadures gran fantasia

Mocadors gran novetat

Mitges de cotó, fil i de seda

Gèneres de punt de totes classes

No comprin sense veure abans les Novetats
en tots els articles i preus.

Antiga CASA NYERA

Carrer d'Aigua

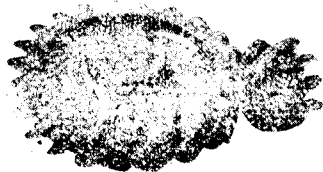

OLOT

FUSTERIA ARTÍSTICA

ENRIC FAJEDA

: : Es fan treballs amb : :
: : fusta de totes classes : :

Especialitat en models i
Ebenisteria

Carrer Clivillers, 13 — — OLOT

PIERA
SASTRE

Abundants i modernes col·leccions en tota
mena de Gèneres i gustos

Tall i confecció esmeradíssims

Preus limitats

Garage i Taller de reparacions

Autos de lloguer de l'acreditada marca

O. M.

especialitats per a noces i bateigs

Venda de bicicletes i motocicletes

B. S. A. Matkless i Automoto

No confondre, demaneu sempre

MIQUEL BAUS

Carrer de l'Hospici, 9. Teléfon, 174

OLOT

Subscribiu-vos a

LA
NOVA
REVISTA

*gran publicació catalana
de literatura i d'art*

CENTRO ADMINISTRATIVO-COMERCIAL

JOAN TRIADÚ MITJÀ

AGENT DE NEGOCIS MATRICULAT I COMERCIAL COL·LEGIAT

MAJOR, 10 OLOT TELÉFON, 243

CORRESPONSALS A MADRID I BARCELONA

Secció Administrativa:

Representació directa d'Ajuntaments, Societats Mercantils, Industrials i Particular a les Oficines Públiques de la Província.—Ingrés de quotes per a la reducció del Servei militar.—Despatx de Llicències de caça, pesca i tenència d'armes.—Passaports.—Certificats de Penals i d'Últimes voluntats.—Marques de Fàbrica i Patents d'Invenió.—Cumplimentació d'exhorts.—Registre i traspàs d'automòbils.—Títols de chauffer.—Compra-venda i administració de finques. Consultori re tota mena d'assumptes administratius.

Secció Comercial:

Segurs en general: Accidents, Incendis, Vida i Transports marítims i terrestres.—Organització de viatges particulars i col·lectius amb bitllets de f. c. circulars o kilomètrics, a «forfait» per a grups excursionistes, Societats, Congressos, Assamblees, Peregrinages i altres.—Duanes.—Transports internacionals.—Oficina de Comptabilitat.—Llibres de Comerç.—Inventaris i Balanços.—Liquidacions, etc., etc.

COMISSIONS

CONSIGNACIONS

REPRESENTACIONS

Casa PAUSASTRE de Josep Puig Pagés

Superior, 21 - OLOT

Confeccions econòmiques

Americanes «Sport» per a home	des de 35 ptes.
Abrics, varies formes, per a home	» » 35 »
» » » per a nen	» » 17 »
Trajos de llana, folrats, » »	» » 14 »
Pantalons per a home	» » 4'50 »
» per a nen	» » 2'40 »

Temporada d'hivern

Llençols matrimoni	a 4'25 ptes.
Flassades llana, matrimoni.	a 15 »
» » monja	a 11 »
» cotó	des de 90 cèntims

REVISTA D'OLOT

PUBLICACIO MENSUAL IL·LUSTRADA

Any II	OLOT, Novembre de 1927	Núm. XXIII.
Subscripció: Olot 3'50 pts. semestre Espanya . . . . . 7 pessetes l'any Estranger . . . . . 9 » » Número solt . . . . . 60 cèntims		REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ Passeig de Blay, núm. 12, 1er. pis No es retornen els originals.

CLAR I CATALÁ

ES va apropant la data del segon aniversari de la sortida del primer número d'aquesta REVISTA—amb el número de Desembre farà dos anys!—i és un deure nostre l'haver de confessar que la continuïtat de la nostra publicació perilla, i perilla—i això és el més dolorós—per la indiferència ciutadana.

Ara far un any, al fer constar el primer aniversari de la REVISTA, dèiem, i en aquestes mateixes pàgines, que ens havia mancat l'apoi i col·laboració d'alguns amics que tenien el deure d'ajudar-nos i mantenir aquest nostre esforç jove i entusiasta. Enguany—i és trist el dir-ho—devem repetir que aquesta indiferència tan sols ens ha permès la nostra continuació entusiasta.

Nosaltres, al sortir al carrer—amb un prelude de mig any de preparació—ho fèrem, no empesos per la vanitat de fer una revista més *per què si*, ni perquè ens semblés que la categoria de *Ciutat* ho exigia, sinó perquè hi havia quelcom més important i més digne que ens ho demanava: la «Tradició Olotina».

Des de la REVISTA hem posat als olotins, qui ens han llegit, al corrent de tot el que ha esdevingut vivificador i noble en l'agre ideològic de l'espiritualitat catalana. També hem volgut fortificar, amb la nostra tossuderia periodística, i posar-lo en el lloc que li corresponia, el valor més primordial de la nostra espiritualitat comarcal: l'«Escola Olotina». El prestigi dels nostres artistes i literats l'hem exposat amb sinceritat i pler. I, si no hem fet més, és perquè—tal volta mancats d'aquella col·laboració que us dèiem més amunt—no hem sabut fer-ho millor. Més no per això, i en dubteu, no hi ha mancat la voluntat de superar-nos i dignificar-nos.

La REVISTA ha sortit puntualment a finals de cada mes—no ha fet com altres revistes, de rellevant prestigi i nodrides d'adjectius elogiosos, que solen sortir amb un, dos o tres mesos de retràs (amb calma es fan millor les coses)—i no ha modificat els mínims preus de subscripció—3'50 ptes. al semestre—, reduidíssims per una publicació com la

nostra que veu la llum en una població de 12000 habitants. No és això, estimat llegidor, un doble entusiasme i esforç servir al client per amor a l'art?...

Parlem clà i català: la REVISTA D'OLOT no compta amb la ajuda i apoi de cap Mecenes i, no contrastant, s'ha mantingut superant-se—recordi's el segon extraordinari suara publicat—i sense deixar cap rastre de déficits i desunió. I no és que compti amb molts subscriptors, no, sinó que el miracle l'ha obrat el nostre esforç i entusiasme.

Això demostra que amb una bona administració, col·laboració i redactors constants--subscripció regular--una revista com la nostra--i fins millor--té vida en la nostra ciutat.

No podem assegurar amb certesa si al finalitzar aquest any 1927 la REVISTA D'OLOT clourà la seva publicació. Nosaltres farem el que sabrem. Però els olotins que hi faran? Aquests tenen la paraula.....

ENRIC QUINTANA

HOM ha dit que cal tenir esperança per a ésser optimista. Jo crec que hom pot ésser pessimista i esperar... Amb tot—i em sembla haver-ho dit ja altres vegades—jo no sóc ni optimista ni pessimista; dubto i analitzo, espero i no espero, desitjo amb esperances de no obtenir; lluito i frisso la lluita oposada amb esperança d'ulcançar-la accentuada; potser perquè sóc així, tasto més desil·lusions contradictòries, puix que, si bé moltes voltes encerto, trobo els efectes flaquejats.

S'ha dit, també, que la Mort era la única justícia humana—i fins ho he dit jo, dubtant...—i hom ho diu perquè aquesta arrabassa a tota forma humana i plena d'essència. Més jo crec que la Mort també és injusta—potser li fem nosaltres mateixos, amb els nostres actes desordenats—o sinó veieu com aniquila amb la seva dalla deformadora a esperits joves de selectes cobejances ennoblidores... Quanta i quanta essència inútil hauria d'endur-se'n la Mort! Quanta hipocresia i farsa inhumana hauria de desaparèixer! I, no contrastant, moren esperits esperançadors—que són els de més voluntat perquè l'optimisme l'han hagut de perdre en la lluita, éssers plens d'utilitat i talentia.

Suara la «única justícia humana» se'ns ha rebel·lat davant de les nostres esperances que servàvem—amb optimisme i falagueria—en els nostres esperits egoistes... Tots els olotins qui ens sentim fortament olotinistes guardàvem un alé esperançador per l'art sanitos d'Enric Quintana. Jove com el vèiem i talentós com el coneixíem, esperàvem d'ell genitoses produccions glorificadores. Ens havíem assaborit de les seves flairoses primícies estatuàries, euaus i avilades de llorer... L'aire de París l'havia fet «lluïtador» i «esperit modern»... i els nostres cors el cobejaven gloriós...

Per nosaltres ja no era aquell nostre company de col·legi tan quietós i temorós, tan servidor d'afirmacions porugues; actualment, aquell Enric, tan cumplidor i seguidor de formes establertes per professors disciplinadors de voluntats incipients, se'ns era tornat als nostres ulls un «inquiet» i un «rebel» amb esperit de «dignitat». Les seves obres ens mostraven a un talent que s'amagava amb el geni de la seva personalitat oculta. Enric Quintana guardava en el seu «jo» freturós la força d'un geni que no havia encara pogut rebel·lar-se per la limitada fecunditat plàstica que del seu art generós i noble havíem tastat. Però les seves «tanagres», de fina sensualitat estètica, tenien el do de mostrar-nos a l'artista ple de vigor i saviduria. Enric Quintana no era ni clàssic ni romàntic ni renaixentista, era d'aquest segle, amb reminiscències de puresa i d'idealitat. I, amb tot, les seves figulines femenines tenien la finor i dolcesa dels grecs i dels egipcis. I devia ésser perquè en Quintana cercava l'enmotllament de la seva sòlida personalitat, encara vivent en el desequilibri de l'obtenció.

La mort d'aquest meu amic de col·legi que caminava amb encertades passes de geni, m'ha corprès i fins m'ha fet més «revolucionari» en el sentit de rebel·lar-me furient i protestatari davant la Mort, injusta com tota injustícia humana. No puc passar-hi conformant-me amb aquesta injusta desaparició. L'esperitualitat intel·lectiva d'aquest jove artista olotí havia de dignificar més encara el nom d'Olot; i la Mort no ho ha permés, s'hi ha negat. Mort! jo et creia més justiciera, em pensava admirar-te i... et desprecio! El dia que te en enduguis a mi, te m'emportaràs rebel i protestatari.

El fet és que Enric Quintana és mort i que, amb tot i que en els Salons d'automne de París s'havia guanyat l'apreci de la crítica francesa, poques són les seves obres que queden per admirar-li. Molts olotins saben que en Quintana era un talent d'artista, un escultor jove i assenyat, però la major part ignoren les seves produccions valioses. Nosaltres des de la REVISTA D'OLOR procurarem mostrar als conciutadans d'en Quintana les seves obres, pesi a «La Tradició Catalana», que tan indignament ha parlat de la Moral, amb tot i la moral estètica i disciplinada del talent artístic del malaguanyat company traspassat, pel sol fet d'haver-li publicat una de les seves escultures en aquestes pàgines. Davant d'aquests «moralistes», tan mancats de civisme i de respecte, nosaltres tenim la valentia correcta de callar i els deixem dir a ells qui estan tan convençuts de la seva conducta i dels seus actes, de la seva «moralitat absoluta»; perquè creiem que els nostres llegidors i el públic assenyat sap posar-se al marge que li pertoca. (Aquesta gent si anés a Roma i veiés les pintures del Vaticà de Miquel Angel, seria capaç d'ésser més «papista» que el Papa, ben segur dubtaria de la moralitat del Quefe suprem de l'Església Catòlica).

I, al recordar amb admiració l'obra artística d'en Quintana i expressar el sentiment de la seva mort, acabo aquestes ratlles preguntant:

No hi hauria en el nostre Museu un espai digne per a posar-hi ben vistoses algunes de les seves obres?

J. M. MIR MAS DE XEXÀS

DE L'ART PICTÒRIC DIVAGACIONS

ELS artistes, els nostres pintors coctanis, carreguen l'evolució acadèmica i naturalista per què venen a ésser apològistes de la sensació.

A Pensem de la nerviositat mundial, l'art pictòric es fa eclèctic; diu d'ell hi tenen cabuda tots els temes que aportin esclats i efectes de llum.

Això fa, no obstant, que la part anímica de diverses composicions, queda mancada de vida amb tot i tenir colorit esplendorós.

Tal vegada sia una folleria el demanar formes d'un modern visantinisme, però pot ésser possible l'imperi dominador de les arts santuàries i decoratives que, qui sap, si ja estan fent varis sectors, escampant-se per arreu d'Europa aquestes síntesis de plasticitat i d'ornamentació decorativa.

El Monument de les Nacions de Leipzig —inaugurat un any abans d'esclatar la gran guerra— ve a senyalar un art com anti budhista amb ribets d'asiri, el que va senyalar adaptacions per a distints països.

Analitzem: l'estructura índia pot simbolitzar les idees budhistes i la forma fa pensar amb Egipte.

Avai res pot concretar-se en absolut i la història de l'Art reservarà a generacions que vindran l'evolucionisme de l'esperit, del que n'esdevindrà un floreixement probable vers els vells ideals, que reportarà a la pintura una grandiosa vitalitat.

Així, caminant el temps, els anys faran que els artistes coneguin la psicologia dels pobles per mitjà, no sols d'estudis, si que també convivint amb els nostres germans de qualsevol regió o nació.

Fora la llevar que és motiu d'engendrar guerres, la cultura universal podrà fer miracles i no dubtem de què si existeix germanor, ve la fe i aquesta virtut és la introductora de l'amor.

I què és l'Art? si no l'exteriorització del devesali d'amor vers la Natura, vers els homes i vers les seves costums?

JOAQUIM CIERVO

«Estimem, a fi de comptes, que un periòdic forà ha de treballar ciutat endins, vila endins, amb un decent predomini, en lloc de ciutat enfora, vila enfora, sobretot quan la formació espiritual de les contrades es troba en el període incipient».

J. SOLER I FORMENT.

(De «La Nova Revista», (parlant de la premsa comarcal).

ENTORN DE JOAN MARAGALL

LA publicació del llibre de Pijoan «El meu D. Joan Maragall», que ja hem comentat en aquestes columnes, ha estat pretext per a parlar de l'il·lustre autor de «La vaca cega» amb una mica massa d'irreverència, cosa, però, no an'estranya tractant-se del qui ho ha fet: *Gaziel*. Aquest senyor codirector de *La Vanguardia*, la independència (??) de la qual per les nostres coses és sobradament reconeguda, sembla que s'hagi imposat la norma d'escriure el contrari dels altres per tal de reeixir més. Nosaltres, personalment, no ens hem avingut pas mai amb l'ideari (??) de *La Vanguardia*, ni amb el seu codirector. L'un i l'altre, ens han semblat sempre una mena d'indústria i una mena de conveniència, que detestem implacablement. Obriu per exemple *La Vanguardia* i poseu-la al costat d'un diari dels nostres, i sembla talment com si aquella fos escrita a un altre lloc on no hi passa res del que passa aquí, i per això moltes de les nostres coses (homes, llibres, projectes i realitats) són quasi absolutament desconegudes dels llegidors del diari, portaveu de la mortalitat que paga, i diem llegidors, que no és igual que dir compradors, perquè, benauradament, encara hi ha molta gent de gust, que la compra i llegeix poc.

Hem de dir, però, que, si modestament ens fem en aquest camp, és per demostrar que, malgrat el nostre allunyament professional del periodisme, som capaços de rivalitzar amb aquest, i de fer dir a la modesta premsa comarcal el què a voltes no gosa dir l'altra.

Gaziel s'ha permès, ben indiscretament, posar en boca d'en Maragall unes paraules per cert no molt edificants, referents al matrimoni. El doctor Segalà, però, il·lustre company de Maragall, s'ha apressat a desmentir aquesta indelicadesa. *Gaziel*, si més no, encara que el que diu «que digué» Maragall fos una veritat, hauria hagut de callar-ho per respecte als qui no poden acudir a la pròpia defensa des de l'altre món.

Gaziel no tenia cap necessitat de posar una taca al mantell pur que serveix de mortalla a la gloriosa memòria de l'esperitua poeta, per un esperit de reclam, per una fatuosa exteriorització, per a fer adonar al públic que *Gaziel* va sovint a contra-corrent, no hi havia cap necessitat de torbar el repòs d'un català il·lustríssim.

Temps enrera, havíem francament simpatitzat amb *Gaziel* amb la seva aportació a la nostra bibliografia, d'aquell volumet tendre i com una besada apassionada d'un bon amant que titula «Hores viatgeres». Ara, després de tot això, no ens hem pogut pas estar de tornar a rellegir moltes pàgines d'aquell volumet, i no hi hem pas trobat al mateix *Gaziel* codirector de *La Vanguardia*.

«Hores viatgeres», és un llibre ple d'amorettes d'un fill a la seva mare, i una punyent enyorança de la terra; «En torno a Maragall. En doble fondo» article aparegut a *La Vanguardia* del dia 28 d'octubre de 1927, és un blasme a l'amic, al company de lletres, al germà de pàtria.

Tot plegat, és molt lamentable, i tingui present *Gaziel*, si arriba a llegir aquestes ratlles, que les hem escrites completament apartats de tota «capelleta», i de tot lloc on poguéssim influenciar-nos res que no sortís clar i cristallí del nostre interior. Ho hem escrit encimbellats en aquelles muntanyes que tan agradoses eren a la vida malaltissa i a l'esperit prou fi del gloriós autor del «Cant Espiritual».

P. VINYOLES I VIVERT

(De «La Comarca de Vich»).

LÍRICA ITALIANA MODERNA

TRADUCCIONS

DE

JOSEP M. DE GARGANTA

DOMENICO MACRY-CORREALE

EMPOLI.

*En la planura verda i perfumada
de montanyoles a l'entorn cenyida,
Empoli, com gentil i blanca fada,
reposa al breç de l'Arno condormida.*

*Torres esbeltes veu per la collada
i humils vilatges per la vall florida,
esten a San Miniato la mirada
i Cerreto li parla d'una vida.*

*Sagrat és aquest sol. Valent i noble
aquí el gran Farinata parlà un dia,
reivindicant els drets de tot un poble;*

*i al lloc on brillà el sol de sa victòria
s'esplaià en el record la fantasia
i l'esperit en ideals de glòria.*

T É R É S A II

(TERESA UBERTIS)

EN EL JARDÍ

*· Quan parlen al jardí tanca i erol,
diuen els gessamins a les vainilles:
· Per què endolades? Entristiu el sol.*

*Responen les vainilles: —Breu florida
és, ai! la nostra: sols durem una hora.
Fortem el dol de nostra pròpia vida.*

*I ca tant la dàlia pensa amargament:
Val més una hora belles i adorades,
que vida que's consum inútilment.*

F E S T E I G

*Oripell del festeig, punyida fina
que en cada vena posa un nou anhel;
galtes exangües a on s'enderina
d'un desig ofegat— a contra-cor el vel.*

*Festeig, temps de llauguir sots la corona
d'unes mans destres joes encar d'infant—
i a cada esguard sentir com esperona
l'estel dels ulls que els nostres van breçant.*

*Si aquell festeig que el pensament esmenta
—la parpella aclucada, el llavi dolç—
i el pas dels anys el seu record no esventa.*

*Qui pogués despullar-se del present
i reviure un instant tot l'agredolç
d'aquell festeig sublim d'adolescent.*

JAUME ROSQUELLAS I ALESSAN

LETTRES FRANÇAISES

EL GENI DEL CRISTIANISME

Les revolucions literàries s'assemblen a les revolucions polítiques, i, com elles, tenen calmes, preparacions i erupcions violentes. Qui diria les lleis secretes que governen els canvis de gust? I, sobretot, qui s'arriscaria a predir uns tals canvis? Operen al fons dels cors. Un dia veu a llum l'obra desitjada de tots, inesperada per tots. Agrada, entusiasma, i esclavé l'ídol d'una nova època. Més tard, a distància, poden seguir-se pas a pas les fases diverses de la revolució aconplida.

Tal fou el cas de Chateaubriand amb el seu «Génie du Christianisme» que feu vibrar tan fort les fibres dels seus contemporanis, perquè els hi revelà la secreta transformació de llurs ànimes, tot just eixides de la Revolució francesa encara no closa.

Obra d'estil harmoniós i imatjat, suau a l'orella i a l'ull, que, sense violentar el passat, fa un pas vers l'avenir.

Chateaubriand era partidari d'una literatura moderna, però humanista. Sense els clàssics a la mà res pot edificar-se. Els segles XIX i XX li han donat la raó, adaptant els seus principis.

L'ideal que Chateaubriand imposa o proposa a l'escriptor és d'expressar —«exprimer» l'home individual, amb tots els sentiments i totes les idees que el Cristianisme ha posat en circulació. Contràriament, segons un Ronsard i un Du Bellay, és d'expressar l'home en general, «d'après» els models legats per l'antiguitat.

Com escriptor, podria definir-se Chateaubriand, dient que el seu ideal és, o era, el de fer música amb la prosa. Escriptor d'èl i estí, el seu domini de la llengua l'havia obtingut a força de treball i lectura. Es sabia pàgines entores de Bossuet i Pascal; i, historiador, no ignorava ni Voltaire ni Montesquieu.

Fou més degut, segunament, a l'encís, «charme» dels seus escrits, que a la seva persona mateixa, que l'enchantement conegué tantes dones enamorades d'ell, delirants i febriles, des de Pauline a l'Occitanienne...

LA DARRERA ENCARNACIÓ D'HAMLET.

Cal Regir Mallarmé amb la llàmpara de Psixé penjada al front. El segle XIX, qui amb en Chateaubriand ha debutat per la poesia de la religió, es clou amb en Mallarmé i els seus deixebles amb una religió de la poesia.

Malgrat l'obscuritat patètica dels seus versos —«mit sacrée traversée par des étincelants éclairs» i potser a causa d'aquesta obscuritat mateixa, Mallarmé sembla bé, a distància, ésser com el profeta d'un nou ordre, d'un ordre fundat sobre un particular i subtil misticisme poètic.

Però la revolució que preconitzà, i a la que amb ell treballaren els seus millors seguidors de l'escola simbolista, fou una revolució a llarga data, «à retardement».

Fou l'endemà de la guerra gran, que una generació jove, ignorant o lassa d'un massa llarg i gloriós passat, i àvida a més a més d'un ideal de bellesa intel·lectual qui no fos encara profanat, ha adreçat a Mallarmé l'homenatge d'una adoració quasi absoluta.

Quina idea formar-se de Mallarmé? Paul Claudel el defineix així: «Mallarmé és la darrera encarnació de Hamlet, una mena de príncep de la nit.»

Tres poetes del darrer segle, Edgar Poe, Baudelaire i Mallarmé, són succeïts per interpretar, cadascú a la seva manera, l'encís, l'atracció de la nit, la conjunció en la dissort i la punyent comunió entre les tenebres i l'infortuni que representa l'ésser home.

Mallarmé reixí a tancar en sa tomba, amb els seus ritmes i els seus versos, el somni immens que li sobreviu.

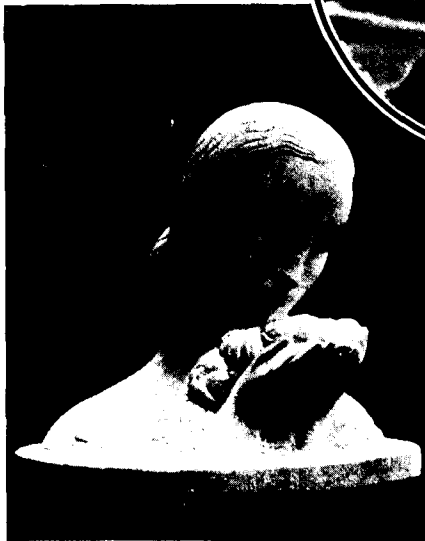
Pas de clapotement! L'eau morte se résigne,
que ne visite plus, la plume ni le cygne
inoubliable; L'eau reflète l'abandon
de l'automne éteignant en elle son brandon...

L'autor de tals harmonies era el més tendre dels homes. Amava els desheretats, les bèsties, els boscos, la música, les sugestions dels somnis i dels mots, i els refinats plaers de l'amistat. No és estrany, doncs, que els seus primers deixebles assimilessin els seus primers versos a una música plena d'assonàncies estranyes, que no es deixen dexifrar fàcilment.

Llegir una pàgina d'aquest màgic del silenci és executar una partitura completa. Cadascú col·lora amb el compositor. Lector i llegit enriqueixen la melodia de mil harmonies interiors.

Fa temps que la glòria ha estat definida: «La ventatja d'ésser conegut d'una pila de desconeguts». Aquests desconeguts comprenen sempre de la mateixa manera? «Llegir és traduir»—diu un personatge d'Anatole France— Hi ha bones traduccions, però cap de fidel, car cada lector substitueix les seves visions a les de l'autor.

Mallarmé creà a França la noció d'autor difícil.

**Retrat del malaguanyat artista oloti, suara traspasat (als 26 anys d'edad),
Enric Quintana, voltat d'algunes de les seves obres.**

Si el gust del misteri en la literatura fou una innovació romàntica, el culte de l'hermetisme és una doctrina essencialment contemporània. No és que els escriptors hagin esdevingut amb el temps més incomprensibles, sinó que la massa de llegidors som una mica més exigents i volem que un llibre estigui escrit d'una manera tal, que l'intel·ligent i l'ignorant no l'entenguin igualment.

El cristall, menys transparent que el vidre, li és per tant superior.

Ço bell és ço que desespera, però també ço que socorra — ha dit el deixeble més eminent de l'autor esmentat. Hem citat Paul Valéry.

París, Tardor, 1927.

M. M. SOLVEIG.

EL POPULAR VERSIFICADOR DE “DON JUAN TENORIO”

EN l'època que hom ha classificat del Romanticisme en la literatura espanyola (que, amb tot i que era influïda pel prodigiós romanticisme francès, no pot comparar-se amb la valor històrica que França obtingué en temps d'En Dumas, Victor Hugo i Alfred de Musset), nasqué En Zorrilla (1817-1893), aquest poeta que algun crític agosarat —oblidor de l'obra portentosa de Lope de Vega i Calderó de la Barca— ha adjectivat de *Nacional* entre els poetes espanyols.

Imitador d'Espronceda, coneixedor dels clàssics del Segle d'Or de la Literatura Espanyola i potser massa enterat de la decadència postel·lística, el seu intel·lecte, revivat de formes noves, guardà sovint un desequilibri en les seves produccions poètiques. La influència sapient de Lope de Vega, Calderó de la Barca i Tirso de Molina, tal volta fou la causa de què en les obres d'En Zorrilla hom hi veïés massa eloqüents alguns galicisms i neologismes perillosos per obtenir una estabilitat diforma.

Amb tot i que el seu «*Don Juan Tenorio*» és l'obra escènica més popular i més celebrada d'aquest poeta de Valladolid, estem segurs que és, en comparació d'altres un poc més valioses d'aquest autor («*Traïdor inconfés i màrtir*», «*El sabater del rei*»), la pitjor producció dramàtica d'aquest notabilíssim i excel·lent versificador. És evident que el seu «*Don Juan Tenorio*» —una mena de *Pastorets* de Tots-Sants— té autenticitat versificadora —els versos d'En Zorrilla són autèntics i fàcils en trò— i fins tingui moments escènics que oculten el plagi de *Pargament* i de la *forma*; però jo aconsellaria als espectadors entesos que llegissin «*Les flors de Don Joan*» d'en Lope de Vega i «*El burlador de Sevilla*» o *Don Juan Tenorio* d'En Tirso de Molina i que obressin amb un poquet d'anàlisi la *forma* de les obres d'En Calderó de la Barca i em diguessin totseguit si Don Josep Zorrilla no és un plagiador capacitat.

«*Don Juan Tenorio*», amb tot i ésser l'obra més popular de l'autor de composicions poètiques tan reeixides com «*Granada*» (poema), «*La llegenda del Cid*» i «*Cants del Trovador*», és una de les més solemniais *innocentades* teatrals que s'ha salvat pels versos fàcils i *teatrals* d'un poeta romàntic.

Hem vist a «*Don Joan*» multitud de vegades i com més el veiem més insòlit i més mancat de valor literari el trobem.

Per el públic, Zorrilla no és més que l'autor d'aquest «*Don Juan Tenorio*» que cada any per la diada dels Morts es posa en escena en multitud de teatres i teatrets.

J. M. M.

Triptic del camp

A una pomera xica

*Canta la vida, riu i salta
com un ocell entre ses branques;
arbre guarnit de pomes blanques,
la pulcritud son cos esmalta.*

*Cada branquill un braç qui enlaira,
tot amoròs, el fruit de plata,
joiell qui vibra i esclata
en un ruixim de rica flaire.*

*El diminut, bell arbriçó,
és una garba de candor,
és una copa d'ambrosia,
i és de nostre pensament
la flor gentil, lliri fulgent,
la pau del cor i l'alegria.*

La Font

*Pura, eixorivida,
lliri nacari,
ix d'una ferida
que en el peu té un pí.*

*Flor esbelta, gaia,
esquisit plomall
de llum que es desmaia
serralada avall.*

*Fada joguinosa,
fada capriciosa,
amb destresa estranya
cenyeix la muntanya
d'una serpentina
d'or cla i plata fina.*

L'hereu menut del mas

*Son rostre és un pomet d'aroma magna
tremoladis de lliris fins i bells;
si al pic de cada galta el clavell sagna,
oneja també viu l'or dels cabells.*

*Figura escoturida, gloriosa,
rossinyolet joliu, refulador,
àgil papellonic, capoll de rosa,
joiell artístic, àngel guardador.*

*Imant forçut, manat de llum xalesta,
magnífic infantó, homenic castís.
Iris qui abat l'horror de la tempesta
i de la llar esmalta el cel blavís.*

*En son esguard llambrega l'esperança
demig la més gentil beatitud.
Sos mots resolts ens deixen l'anyorança
de veure'l tornat flor d'excelsitud.*

PERE VERDAGUER, PREV.

“RECORD”

*A les meves simpàtiques co-
sines d'Olot amb tot l'afecte.*

*Ja n'ha passat la festa
amb llurs colors i gales,
les notes de la dansa
s'han esvait com fum,
i s'han fos ja les rialles
en llavis de donzelles,
les roses que elles duien
han quedat sens perfum.*

*«Dòm eixa flor...» — li deia —
mirant-li els ulls i els llavis;
«puix l'amo perquè jeia
damunt del teu bon cor,
i ella sap que perdones
avui els meus agravis
i ha vist quant no venia
tos ulls mullats pel plor».*

*Una de tota blanca
sobre son pit dormia
— emblema de puresa
de dolcesa i amor —
ella sabé aquell dia
que d'eix foc n'era encesa
la que tenia el rostre
rosat com una flor.*

*«Dòm-la que vull guardar-la
i dir-li que l'estimo,
que sols amb tu jo penso,
que sols per tu viuré,
ella em dirà que m'aimes
¿veritat que ho endavino?
dònem la rosa blanca
i així jo reviuré!...»*

*Primer aquella rosa
vivía d'esperança,
seguia bells compassos
que marcava son cor,
esperava amb delíri
amb joia i amb frisança
sentir talment els passos
del seu primer amor.*

*Ella vessant de joia
amb l'ànima amarada
de les seves paraules
tan plenes de dolçor,
s'arrenca aquella rosa
per dâr-li, i amb l'estrebada
va seguir junt amb ella
radiant tot el seu cor.*

*I quan és mustigava
la flor tota pansida
pensant que no vindria
el ser per ella amat;
vingué com la rosada
l'amor a dar-li vida
— com també va donar-la
al seu cor fadigat—.*

*Llavors...? com la gaudien
aquella joia immensa...
a cau d'orella es deien
parau-les de l'amor...
Contents i junts fruien,
com tots, els jorns de festa
que alegren nostra vida
i ens deixen dolç record...*

M.ª ANGELS VAYREDA

VIAATGE A FRANÇA

A PARIS!...

MIG-DIA de França. La natura es desprecisa entrant poc a poc dins la serenitat del seu repòs anyal. Capvespre. Es l'hora dels melancòlics declins d'una llum que relanteix. El sol devalla lentament cap a la posta i, a son allunyament, el paisatge sembla un ull immens elucant-se.

Els ceps vermelloso, de maduritat, ajuen lassament ses poques fulles al pas de l'horatge fluix. Els arbres palideixen i s'inclinen amb simptomàtica morbitat, talment posant-se a l'unísson de la palidesa horabaixenca que ho envaeix tot.

O l'angusta i dolça calmositat d'un capvespre de tardor! La campinya, fins avui alegre i animada i plena de veremaïres, resta silenciosa i oblidada.

Es la resignació d'un goig fruit, l'enyorament d'una bellesa marcida. Apar un pit de dona vella. Rastres i res més que rastres...

A Tolouse, 19 h., 43 m.—Baixo un moment a fer provisió de diaris pel viatge de nit.

Una gentada imponent formigueja per l'anden. Al meu costat—única plaça disponible—s'hi asseu una senyoreta. Solament el seu nas petit i ben fet, lleugerament arremangat, és capàs de fer perdre el cap a qualsevol. I uns ulls que li parlen, una cabellera de rica ondulació, i altres mil encants que escauen a sa dolçor de verge de setze anys, fan que, dins la radiant penombra del vagó, el seu rostre floti triomfalment com una ombra lluminosa.

La seva boniquesa rau, sobretot, en el seu mirar expressiu i bondados i en el seu somriure ple d'una ingenuïtat captivant. El mirar i el somriure d'Alexandrina són els d'una nena. S'ha tornat vermella quan me l'he mirada. L'he trobada tan bella, que ella ha pogut llegir-ho en els meus ulls.

A Cahors, 21 hores, 41 minuts. No més du un sac de mà.

La lluna tema obligat—ens ofereix un excel·lent motiu de conversa. Veritablement fa una nit esplèndida, clara i quieta. I al lluny, sospesa, la lluna sobre un arbre, sembla un punt sobre una i.

Xivarregen pel passadís una colla de estudiants que tornen a París a començ de curs. De sobte un silenci es fa i un violí el trenca afinant l'Erlkönig.

Tot ha callat. No més es sent l'armònica tonada que l'arquet crea. Alexandrina mou lleugerament el cap; es passa la mà recollint-se els cabells, i s'apresta a escoltar.

La musica li interessa. Des de les primeres notes el seu rostre s'il·lumina i pren una expressió més bella encara. Sos ulls bellugadissos fulguren, i van d'un cantó a l'altre, aturant-se per tot, com per millor copsar una sensació que s'esmuny abatidora.

Silenciosa s'alça, i surt al corredor, i prest torna, agoita per la finestreta una bona estona, s'asseu, es gira i em diu:

—Aquesta musica,... i aquesta nit, s'avenen. Una nit d'Heidelberg musicada per en Schubert...

Jo no responc. A mon torn miro, de nas i galtes aplacat als vidres. El paisatge és sembrat de fulles de tell, i emboirats per una mateixa claror, terra i cel es confonen en un horitzó indefinible.

La sonata continua. L'arquet, movent-se, sembla una grapa aportant-nos continuament aromes delicioses que ens adormen els sentits i que ens saturen d'una suau i abstergent frescor; l'emoció de la musica, barrejada a la serenitat de la nit, silenciosa i bella.

—Heu estat mai a Alemanya?..

—Coneixeu Barcelona?..

A Brive, 23 hores 31 minuts.

—Sembles trista Alexandrina?

—Que no puc tenir-ne motius?

—A la teva edat no. Encara pots fruir de la vida.

Els violins ja són desats. Adesiara un mot o una expressió fora de to, denoncen encara converses que ja van d'avall caient.

Mitja nit. Tothom calla, disposant-se a passar la nit. Apaguem el llum i tirem les cortines. Duc una flassadeta i amb ella ens abrigem Alexandrina i jo.

—Bona nit.

—Bona nit.

I Alexandrina tomba el cap sobre la meva espatlla, tancant els ulls.

A Limoges, 1 hora, 31 minut.

La nit segueix igual. Aviat la lluna descent pausadament, i vetlla la quietud que el pas brunzent de l'express torba. La són no em ve, i resto immòvil, esguardant tantost a fora, tantost el reposar d'Alexandrina.

ESCOLA OLOTINA

MATERNITAT

(Original d'Enric Quintana)

No sé en què penso. Inconscientment passo els dits per l'or dels seus cabells, com he vist fer-li a ella altres vegades. Suaument,... dolçament,... amb estudiada voluptat.

Llavors, una altre mà tèbia es posa sobre la meua freda. I Alexandrina obra els ulls.

—Que no dorms?

—Bé cluco els ulls, però no puc.

—Jo tampoc. Enraonem?

—De què?

—Del què vulguis..., de la nostra vida,... de viatges...

Parlàrem de la nostra vida, de viatges, i d'amor sobretot. Parlar d'amor a una noia, no és mig dir-li que ens agrada?...

Alexandrina és russa. Orfa de pares pobres, un oncle millonari la té adoptada, i, quan l'adveniment d'en Lenin i C.^a, la Revolució els obligà a passar la frontera. De llavors ençà que viatja. Parla varis idiomes i coneix tota l'Europa. I per acabar...

S'atura un moment com per rependre alé. Trencant, va contar-me un amor malhaurat.

A mon torn, davant sos ulls que se'm beuen, hi faig passar ràpid com els arbres que prop la via el tren deixa enrera en sa cursa boja, el relat de la tragèdia amorosa dels meus vint anys.

—El soroll d'un pont. Un cixert de llum, o una vena de plata? Un riu.

—Estàs trist.

—Que no puc tenir-ne motius?

A la teua edat no. Encara pots fruir de la vida.

Oh! Sabessis Alexandrina!. Sembla que la vida m'ha passat al davant. Semblen trobats per comprendre'ns. Ah, si ens fos possible oblidar, a tu el teu Arthur i a mi la meua M... Però, no seguim. Una branca tallada no floreix... Tot pot ésser fora això...

A *Argenton*. 4 hores, 20 minuts. El dia té ganes de començar. El tren dorment hi avança.

A *Orleans*... El dia no era fred. Era clar i lluminós, malgrat una pluja menuda. Bromes baixes, vaporoses, emplenaven l'atzur del cel sense cobrir el sol i es deixaven anar sobre els camps mandrosament.

Grosses gotes i brillants queien ràpides i amb una fressa flonja de refree sedós. Els raigs d'un sol esmortuït hi jogaven pel mig, tornant les pedres de mil colors.

L'herba, dolçament amanyagada per l'oreig, es balancejava per millor copsar l'aigua del cel.

Els ocells, apoints als sortints de la finestra, xerrotejaven continuament, i era agradós d'entendre el seu cant, barrejat al mormoll de la pluja fresca.

Un vent lleuger es deslligà, empenyent les bromes que deixàvem enrera, i les flors anaven despullant-se de sos reflexes d'or i maragda.

Refree de branques barallant-se.

La verdor ha pres fi. Cases i fàbriques es succeeixen sens interrupció.

Quai d'Orsay! PARIS!...

ARNALD DE GAYCEREM

Paris, 30 Setembre 1925.

P R E M S A C A T A L A N A

L'esforç editorial de les comarques catalanes continua vital i intel·ligent. Suara «Pla i Muntanya» de Balaguer ens ha ofert un excel·lent extraordinari—el tercer dels publicats—que avalora als joves i simpàtics redactors que amb tan d'entusiasme i seny escriuen aquesta notable publicació comarcal.

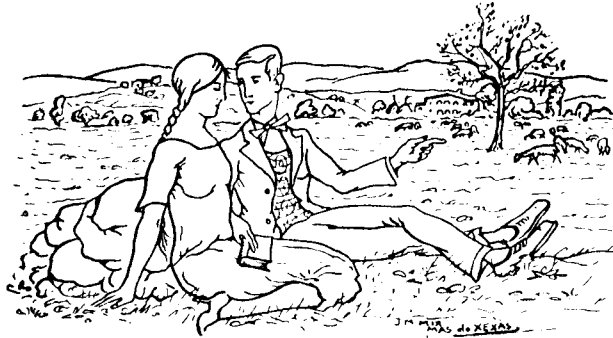
També «El Pla de Bages» de Manresa, després dels quinze dies de suspensió governativa—i d'haver-li imposat una penyora de 1000 pessetes—ha sortit novament amb un interessant extraordinari dedicat, amb profussió de pàgines i articles, a l'Orfeó Manresà.

«L'Autonomista» de Girona ha honorat les lletres gironines amb un ben confeccionat extraordinari, avalat amb prestigioses signatures. Sabem que Pincansable Carles Rahola ha estat l'ànima d'aquest suplement literari, que ha sortit amb motiu de les Fires de Girona. A tots ells la nostra més cordial felicitació.

A La Bisbal ha vist la llum pública un nou setmanari titulat «El Bisbalenc».

TARDORAL

*A Na M. O. B. Dilecta amiga dels cabells negres i
mirar brunzent, tota bruna que habites la immortal
ciutat, tan plena de remembrances i fantasies.*

Era una jornada tardoral; la parella gentilica, dolçament unint ses mans, pels cims de la serra trescava. Ell tot enamorat, ella alegroia i amb rialla d'infant. La llum finíssima de tardor, tombava damunt la terra xopa; l'horitzó restava cobert per la broma baixa i el ventitjol fred i humit lliscava per les xamoses galtes de la tendra nina. La parella, en xerroteix dolcíssim, no en sentia res de la grisor del dia, i trescava enamorada en mig els fajolars que, amb son groguenc mantell, enmalaltien els camps i quintanars de la serralada. I, com Pan i sa Fada, destriaven dolces corrandes d'amor i fantasia. Corrandes d'amor i de vida, en aquella hora baixa d'autonue, tota rublerta de poesia, la qual feia cantar al poeta:— romanis i ginesteres—amb ta flaire han reflorit;— els ginjolers i les pruneres—ta dolçor han recollit,— i els rosers i didaleres—de ta color s'han vestit—.

En una revolta de la serra hi ha una fontana: la Font de la Verge Morena. Allí arribava cada jornada la gentil parella, a resar l'Ave quotidiana; pregaven per llur felicitat a la Verge Morena, ell amb tot son seny varonil, ella amb tota sa tendresa de donzella. Les aigües cristallines de la fontana s'escolaven melangioses des de l'alterós penyascal, dins el misteri de l'hora baixa tardoral. Les aus fugien envers la plana i la mar llunyana i en els cimats pirenenecs començava a estendre's la neu, preludi de la hivernada propera. La pluja s'havia esmunyit tota mansa, les branques de la centenària fageda expolsaven puríssim ruixim; el fajolar era més groguenc, la neu més pura en aquell crepuscle d'infinita bellesa autonual. Sentadets en la margeneda, baix la vetlla del dolç mirar de la Verge Morena, esperaven cada jorn el sol de posta. En aquella hora capvespral el rostre de l'amada s'era tornat tot oferidor, sos ulls exal'laven guspireig de lluita, i ses fines mans tenien acaronaments infantívols. L'amat es contemplava en els ulls de la seva amada, ulls pregons, negres com l'abim del gorc. Els llavis de l'aimia sentien melodies d'amor i ses rialles de juvenesa estaven prenyades d'un desig de primavera. Els rulls de l'aimia voleiaven al vent. El turgent pit de la deessa es movia voluptuosament damunt la flor esmortuida del ramell de fajol, mentres els raigs de Fevo donaven concirosos son darrer bes a les xopes nuvolades que enrogien avergonyides per la postrera carícia de la llum fecunda.

El sol rogent apareixia morent com Hòstia immaculada en l'infinit dels segles... oferint-se a la Humanitat esquiva. I en aquella hora baixa de tardor, solemnia, prenyada de llums i de misteri, la dolça parella entrellaçava les mans d'ivori de la donzella amb les ferrenyes de l'amat, sentia sos cors batre a l'unison, oferia llurs boques sedentes d'amor... Al lluny del lluny s'oïa l'esquella de la manyaga cridant el ramat a la cleta; a la masia es començava el res del Sant Rosari i fumava la xemeneia; a baix al pla, balaven els bens i la tortra deixava oir son plany d'amor, mentres la parella, davant la immensitat de l'hora capvespral d'una tardoral jornada, descendia lentment. La campana de l'ermita de la Verge del Cingle tanyia el so de l'Angelus, quan amb el bes d'amor segellava el misteri de la vida... I el bes és foc d'amor; i Amor és flama eterna.

SEBASTIÀ MARIA

Serralada del Collsacabra i tardor de 1927.

(Dibuix de J. M. Mir Mas de Xexàs).

UNA VIDA DE SANT FRANCESC D'ASSÍS EN CATALÀ

Sortosament, la nostra llengua ja s'ha desvetllat del són letàrgic de tants segles. Sortosament, ja surt de les habitacions mesquines en que estava mig voluntàriament reclosa per anar-se a airejar, vull dir, que ja no és únicament la llengua d'*entre família* en la qual els nostres avis no gosaven escriure sinó contes, novel·les, poesies d'ocasió i quadrets més o menys pintorescos. Ara ja disfruta gairebé tots els honors pel que fa entre els fills de la terra qui saben estimar la bella manera d'expressar-se que Déu va dar-los. Els horitzons del català tornen a eixamplar-se; ben lluny de servir tan sols per la literatura fàcil, ja comença d'encortar les altes disciplines de l'esperit, des de les ciències naturals a les ciències teològiques, des de l'art de construir a l'art de pensar.

Els que això llegireu perdoneu que així comenci; però són aquestes les primeres idees que se m'han acudit en voler parlar de la *Vida de Sant Francesc d'Assís* que el P. Antoni M.ª de Barcelona acaba de publicar amb els honors de les arts gràfiques, de la paraula i de la veritat.

Tots vosaltres, Olofins, els que coneixeu o heu sentit al P. Antoni anunciant la paraula de Déu, recordareu la seva claretat d'idees, la seva manera d'expressar-se gràfica i contundent, la unció i aquella mena d'amor de conquesta que posava a les seves paraules. I això, sense mostrar-se pas gens afectat, sinó amb aquell to natural que inspira la convicció veritable, i com si volgués assemblar les seves prediques o converses amables i familiars. Aquestes mateixes qualitats del seu parlar, doncs, sentireu reviuire en l'obra que acaba d'oferir al públic, aquesta obra que, a més de complir amb les exigències de la nostra llengua en el seu estat d'ara, compta amb el mèrit inestimable d'ésser escrit amb estil, amb l'estil ben característic del P. Antoni. Si a vegades es mostra flexible en el contrast d'idees i frases a la manera de Chesterton, més sovint encara ens fa pensar en la fortitud, en la grandesa d'imatges i en l'expressió gràvida de significats d'en Pipini. Hi trobareu també la finor literària, plaentment acadèmica, del gran franciscanista danès Jørgensen. Però, per damunt de tot, hi ha el zel abrasador del ministre del Senyor i l'amor del fill que segueix cordialment l'exemple del Pare i en sap admirar la glòria sense reserves mesquines. Així diu l'autor en el pròleg, pàgs. 6-7: «Serveixi aquest modest treball d'homenatge al Sant que omplí de llum i de joia la nostra joventut i sigui com el tribut d'agraïment d'un fill que, per bé que el més petit de tots, ha creat amb tota l'ànima de nodrir-se de l'espiritualitat del *Poverello*, que és l'espiritualitat de l'Evangeli en tota la seva divina nuditat.

Fins ara, però, només hem parlat de la part externa de l'obra.

Per als esperits àvids de bé i veritat, aquesta *Vida* té l'especial interès d'ésser bastida damunt mateix dels documents més fidedignes, com són els escrits de Tomàs de Celano, de Sant Bonaventura i la llegenda dita dels «Tres companys». Juntament amb aquests i d'altres monuments literaris d'innegable valor històric, ha fet us d'aquells altres que reflexen d'una manera autèntica l'ànima franciscana, com són les *Flores* i els escrits del Pare Sant Francesc, que l'autor es complau a retreure sovint com a fermaça de les veritats i caires a provar que així ho reclamen.

El Pare Antoni tampoc no ha estat indiferent a l'extensa literatura que avui en dia s'ha anat multiplicant entorn del *Pobrissó*. Ha tingut en compte, per exemple, els notables estudis del Pare Felder, del Pare Cuthbert, del Pare Fredegand d'Anvers i del llibre que el Pare Miquel d'Esplugues no fa molt que ha dedicat a estudiar la «vera efigie» del Sant d'Assís.

Cal felicitar, doncs, al P. Antoni perquè ha ofert al públic català un llibre en el qual ha sabut presentar egrègiament, sota l'esdeu lar de la veritat històrica i amb les belles armes de la paraula, aquell que fou el «servidor i amic de l'Altíssim», o, amb frase més laudatòria, *alter Christus*.

P. NOLASC D'EL MOLAR, O. M. CAP.

NOTA.—El llibre va exornat amb quatre boixos a tota plana que l'Obiols ha fet expressament sobre motius presos de la vida del Sant. No cal dir que el conegut artista hi ha posat a contribució el seu art finíssim i ple de gràcia. Hom pot admirar també, al començament de l'obra, la reproducció d'una pintura sobre coure, del segle XV, existent a Saragossa i que representa el mateix Sant. I, a la portada, és de veure un aiguafort que mostra la basílica d'Assís dominant la plana de la Umbria.

Llibres i publicacions

EL CAVALLER DEL PLER; de *Francesc Rossetti*.

Francesc Rossetti, una de les més prestigioses veus comarcals, acaba de posar-nos davant dels ulls el seu primer llibre de versos.

Vint-i-tres cants, ritmats candenciosament, constitueixen el «Cavaller del Pler» que, més bé que un poema, és una novel·la en la qual els episodis es succeeixen sota els ulls velats pel somni.

Pertanyent al caire objectiu comporta a voltes espurnes líriques que revelen el sentit de l'autor.

El místic personatge, el Cavaller Servat, que en el transcurs del poema pren altres noms, és una resolució psicològica meravellosa; l'esperit de joventut, tal com el predicava Maragall, s'imposa en la constant lluita interna del cavaller.

Si en el volum ens entestàvem en cercar-li una frase «irreverent» certament li trobaríem, més res més ha d'interessar-nos que no sigui la seva valor literària.

Tomàs Garcés, en la crítica que en feia a «La Publicitat» s'expressava, en l'últim paràgraf, força cruelment, amb una crueltat inadecuada, ja que, contràriament al que ell diu, el «Cavaller del Pler» es manté en ferma tesiura des del principi al fi.

Cal esmentar la magnífica portada que Vidiella ha fet en aquest llibre. ANTONI D'OP ARXÉ

MONOGRAFIES MÈDIQUES.—«*L'Estètica Facial*», del Dr. Francesc Montanyà, ha enriquit aquesta col·lecció avui ja importantíssima, no sols baix el punt d'obir ètnic, sinó també científic.

L'autor, especialista en malalties de la pell, s'ocupa de tots aquells trastorns que en situar-se a la cara l'enlletgeixen i li treuen afabilitat i simpatia.

No són malalties negligibles pel fet de que no facin perillar al individu ni degenerin l'espècie, per quan llur presència molesta al pacient i si es dona és motiu d'enutg i neguits. La ciència mèdica ha comprès aquest desig tan humà i ha procurat trobar remei a aquestes malures, corregir les deformitats, ajudar a la Natura a sense esmenar-li la plana sinó completar-la.

L'obra del Dr. Montanyà comença en un bell capítol d'higiene de la pell on es donen regles de sanitat per a fer perdurar més la frescor de la joventut. És un capítol admirable per la seva precisió i concisió. Després entra en la prescripció i terapèutica de cada un dels trastorns morbosos que ataquen al sistema pilós, secrecions sudorals i sebàcia, pigmentació, circulació sanguínia; s'ocupa de les neoformacions cutànies inestètiques, profilaxia i mètodes correctius de les errugues que denoten un decadiment físic, una vellesa prematura, no consonant molts cops amb la vida psíquica de l'individu. Un apèndix sobre la correcció de l'esquelet nasal completa la Monografia.

És un dels millors fascicles que ha publicat «Monografies Mèdiques»; el metge pràctic trobarà en ella fondes ensenyances que li seran de gran utilitat en el seu exercici, car no és l'especialista generalment el primer consultat en aquests casos, sinó el metge de la família, que, lligat per una amistat, reb les primeres confessions de la causa que neguiteja al pacient, i sobretot la pacient, que alterant la seva moral resenteixen la seva vida vegetativa.

En el «Noticiari» d'aquest número s'insereix un article, «Metges o empírics», del Dr. Agudé Miró, i els programes dels cursos d'ampliació dels Drs. Callart i Corrachà a l'Hospital de Santa Creu.

Cròniques d'art

LES EXPOSICIONS

Sala París

Al Saló de Tardor ha seguit el conegut ceramista En Josep Guardiola, qui després del seu retorn d'Itàlia ens mostra una sèrie de dibuixos colorits i algunes aquarel·les, reproduint paisatges i principals monuments d'aquell país.

En un altra sala en Francesc Gras ha reunit una sèrie de quadres a l'oli i al pastell, aquests últims superiors als primers.

En Pasqual Antoli ha reunit una col·lecció de dibuixos a la ploma, alguns d'ells retrats, executats amb gran domini de la tècnica.

També en aquest Saló, i organitzada pel Real Círcol Artístic s'ha celebrat una exposició «Pro Monument Soler i Rovirosa», d'obres cedides pels artistes, qual producte és destinat per a engroixir la subscripció oberta a tal fi

Hi han concorregut: R. Alsina, A. Ribé, F. Elies, F. Mestres, N. Oller, S. Rusiñol, F. Llop, D. Baixeras, Olegario Junyent, E. Meifren, A. Mas Fontdevila, L. Masriera, M. Fuster, J. Bassó, P. Sabaté, Armengol Bas, Josep Portusach, J. Pahissa, D. Vilàs, J. Casals, J. Oliver, J. Soler, E. Morera, Sans Castañé, E. Diaz, A. Pedret, F. Masvila, A. Rigau, E. Riera, D. Soler, Roig Enseñat, P. Casas Abarca, F. Planas, R. Ribera, F. Marés, J. Lamotte, Junceda, I. Iglesias, J. M. Tamburini, Marias Ribas, J. Calvo Verdonces, J. Zamacois, P. Casals, M. Vilumara, J. Pons, M. Mensa, R. Batllé Cordó, E. Amigó, D. Sabaté, A. Ráfols, A. Cardunets, P. Casas Abarca, M. Teixidor, E. Bosc, A. Mestres, F. Planells, J. M. Moner, E. Galwey, J. Mercadé, S. Ferré, J. Renart, J. Valls, J. Camins, J. Oliver, D. Nadal, J. Mestres, D. Soler, F. Labarta, Toulou, P. de Montagut, C. Cornet, L. Brú, P. Condeminas, J. Estelric, P. Casals, Maurici Valls, J. Guardiola,

M. Domenech, A. Gual, i demés 6 dibuixos d'en Soler i Rovirosa, cedits per la seva filla.

Hi han donat conferències N'Adrià Gual i Apel·les Mestres.

Actualment hi té exposició en Darius Vilàs, pintures i aiguatintes, algunes d'aquestes molt correctes de dibuix.

Galeries Laietanes

En Pere Casas Abarca ens ha mostrat una sèrie d'interiors, dels que en sobressurt el titolat «1867».

Roig Enseñat unes aquarel·les, de Vidal Palmada una sèrie de dibuixos, i En Fragnoli arquetes labrades.

Actualment ocupa una de les sales el nostre volgut amic i compatrici Josep Olivet Legares, del qual en parlarem amb més extensió en el número vinent, qui ens demostra, una vegada més, que ja és un mestre en l'art paisatgista, on podem admirar aquella frescor que sap donar en els verds, sobretot en els aiguamolls de La Deu, d'on són gairebé tots els quadros exposats. Aquest any hi ha adjuntat alguns de figura.

En l'altra sala Alte Valdomi exposa pintures a l'oli pintades amb espàtula, les quals, si bé tenen molt colorit, són molt grosseres de dibuix. Francament no ens acaben de convèncer.

M. V. Q.

DE LA CORRESPONDENCIA D'ENRIC QUINTANA AMB L'ESCUPTOR MARTI CASADEVALL

L'amic En Martí Casadevall, professor que havia estat del malaguanyat Quintana en l'Escola de Belles Arts d'Olot, ens ha fet a mà la interessant correspondència que havia tingut amb l'amic traspassat. Avui recollim els següents paràgrafs d'una lletra escrita en català i signada a París el 15 de Gener de 1926:

«... Jo continuo treballant amb esperança i no perdo mai la fe. Ara estic fent alguns estudis que'm sembla seran més interessants que els que he fet fins avui. Vaig portar un retrat al Saló de Tardor i van admetre-me'l, havent rebutjat més d'un 25 per cent d'obres presentades. Això va animar-me. (1)

Quan hom arriba a París es troba amb la desorientació de les diferents tendències. Es fa necessari algun temps per a posar-se a to. Penso podré exposar en el pròxim Saló dels Independents, saló molt important per a donar-se a conèixer i en el qual els marxants i crítics van en busca de nous valors.

A París hi ha uns 40.000 artistes. Tots hi són per a triomfar, i sols en sobressurten un centenar. Artistes acadèmics, freds, superficials, que copien amb exactitud el model com si fos enmotllat: gent de molta habilitat i ofici. Però, també n'està ple de gent com Blay, Llimona, Dunyac, etc. L'Escola de Belles Arts dona uns 50 per any; els quals surten amb un ofici perfecte, però res més que ofici. D'artistes sensibles que facin obra viva, que reproduïxin l'època actual amb consciència, que expliquin

(1) Enric Quintana havia exposat dues vegades al Saló d'Automne (Tardor), amb una obra a la primera i quatre a la segona. També aportà al Saló d'Independents.

alguna cosa pròpia i elevada, n'hi ha molt pocs. En falten sempre d'artistes que sàpiguen contar una emoció donada per la Naturalesa i sospesada per la seva personalitat.

El qui va a París creient-se triomfar, perquè sap bé l'ofici i té habilitat, no hi té res a fer; si vol triomfar haurà d'acceptar el fer art aplicat. En aquí sols es cotisa la personalitat; doncs s'ha de reconèixer que és a l'únic lloc del món on es fa justícia. El qui és veritable artista tard o d'hora triomfa i s'imposa. Ben diferent d'Espanya i altres llocs on sols triomfa el qui té més habilitat i més relació. A París el qui realment és no s'ha d'espantar, encara que el principi costi sacrificis.....».

ENRIC QUINTANA

Exposició Gelabert a Girona

A l'Ateneu ha obert una interessant exposició de les seves obres, junt amb una seva deixeblla, aquest atrevit colorista, tan entusiasta per les coses de l'esperit, el nostre conciutadà Mn. Josep Gelabert.

Ja no cal dir que l'exposició és un èxit.

Exposició Vilarrúbia a la Sala Bigas de Vich

El nostre bon amic i col·laborador, En Josep M.ª Vilarrúbia, ha obert a la Sala Bigas de Vich una interessant exposició de 15 de les seves nítides i emotives aquarel·les.

L'exposició ha assolit un veritable èxit, doncs ha estat molt visitada i elogiada.

— Hem nomenat corresponsal artístic a Barcelona, el bon amic i jove pintor En Maurici Valls, qui donarà nota de totes les exposicions del mes.

EN MARIAN LLAVANERA ES MORT!

A la flor del seu ressorgiment artístic ha mort, després de llarga i penosa malaltia, el jove i valios pintor, nat a Lladó, i bon amic nostre, En Marian Llavenera, ànima vivificadora de la moderna pintura catalana i representació la més genuïna dels artistes de l'Empordà.

No ens entretindrem en analitzar el seu valor, bé prou conegut arreu de Catalunya per la seva nitidesa d'esperit i per la seva encarnació de fortitud i llealtat. El seu art està tan fonamentat lligat amb l'Escola Olotina, que gairebé en complementa la seva promoció actual. Mes la seva tècnica emotiva éa ben personal i s'aparta per complet de les tendències olotines.

En l'Escola de Belles Arts d'Olot, sols hi convisqué la seva amical espiritualitat

Marian Llavenera ha mort quan havia arribat en el període incipient i noble de la seva ja sòlida i madura personalitat, i la Mort, tan cruel i injusta com tota injustícia humana, ens l'ha pres tot fent-nos esclatar una forta indignació.

Amb tot, Marian Llavenera, amb les seves obres i amb la seva inoblidable tendresa, ens farà reviure aquest dolç record d'admiració i aprecí que ens fan gaudir les coses immortals.

D'ací i d'allà

La Creu de Isabel Catòlica al senyor Malagrida.

Pel seu abnegat patriotisme plenament demostrat en l'Aixamplis del Pla de Llaçs, s'ha concedit per Reial Ordre la Creu de Isabel Catòlica al Diputat provincial senyor Manuel Malagrida.

La «Biblioteca Popular Alfonso XIII».

Amb motiu de la vinguda del Rei a la nostra ciutat i a precés del senyor Esteve Cardelús, Vis-president de la Diputació de Girona, la «Biblioteca Popular» que construí la desapareguda Mancomunitat Catalana en el Pla de Llaçs, per acord de la Diputació Provincial, portarà el títol de «Biblioteca Popular Alfonso XIII».

Les vetllades del «Centre Obrer».

El diumenge, dia 13 d'aquest mes, va inaugurar-se en aquest centre cultural-recreatiu la temporada de teatre, amb la representació de l'obra mestre del popular «*Pare dels Pobres*», l'excel·lent dramaturg i poeta N'Ignasi Iglesias, «*La Mare Eterna*».

Estant encarregada la direcció artística al nostre bon amic n'Albert Sacrest, i comptant amb elements entusiastes i assenyats, ja no cal dir que la representació assolí un èxit sorollós.

Al posar per «exemple» aquests actes del «Centre Obrer» a altres entitats que també es diuen *culturals-recreatives*, acabem aquestes ratlles felicitant i encoratjant als iniciadors, organitzadors i actors d'aquestes vetllades particularment a la gentil aficionada Na Teresina Puijula, qui amb el seu entusiasme i col·laboració dona més relleu a n'aquests actes.

Literats que moren.

Suara ha mort aquell intel·ligent home de lletres, que tan belles qualitats posseï, N'Ignasi Folch i Torres. En mig de les principals empreses periodístiques que havia realitzat amb tant d'afecte, devem fer esment de la direcció del popular i excel·lent magazine «D'ací i d'allà».

També ha traspassat d'aquest món, el notable poeta i escriptor menorquí N'Angel Ruiz i Pablo, el qual havia publicat un llibre de versos en català.

L'Exposició del llibre català a Madrid.

Sembla revestirà gran solemnitat l'Exposició del llibre català, que es deu celebrar a Madrid un d'aquests dies i organitzada per la «Gaceta Literària».

La cobla «La Principal Olotina» a Barcelona.

Torna a estar, altra volta, contractada, per a donar-li algunes audicions de sardanes a Barcelona i a Badalona, durant els dies 24, 25 i 26 de Desembre, la nostra popular cobla-orquestra «La Principal Olotina».

Una conversa de N'Antoni Dot Arxé.

El nostre bon amic i company de redacció, el jove-níssim escriptor olotí, N'Antoni Dot Arxé, donà, el diumenge dia 13 del corrent, una interessant conversa en el local del «Centre Obrer» d'aquesta localitat, versant el tema «La importància cultural del teatre», en la qual, a més de desenrotllar aquesta en els seus diversos aspec-

tes, dirigí un blasme a l'actual generació de cervells charlestonejats».

No cal dir que el distingit públic que emplenava el local, premià la seva dissertació amb merescudes ovacions.

Nosaltres felicitem al company pel seu èxit.

Un mal símptoma.

Hem llegit el fracàs que ha tingut a Madrid la venda d'autògrafs i manuscrits dels millors escriptors de la llengua espanyola. D'un capítol manuscrit d'una obra del President de l'Acadèmia de la Llengua, només n'han donat cinc pessetes; d'un autògraf de Perez Galdós, un escriptor que té tants monuments, tants carrers amb el seu nom, i en honor del qual cada any es celebra a Madrid una sessió necrològica, només ha estat estimat en sis. Altres manuscrits ni s'haurien estimat en cinc cèntims, si els amics dels interessats no els haguessin salvat del vilipèndi.

Quin desgany per aquests homes intel·ligents de «La Gaceta Literària» veure com en ple Madrid els autògrafs dels paladins de la llengua de Cervantes no tenen estima. Amb raó un dels homes amatents en el camp de les idees escriu amargat:

«¿Cómo se han de comprar autògrafos aquí donde no se compran libros? ¿Cómo se han de leer libros aquí donde no sabe leer el sesenta por ciento de la gente? ¿Y de quién es la responsabilidad? Más de los que escriben que de los otros. Porque el arma poderosa que debieran esgrimir es en sus manos un tenedor muchas más veces que un medio de lucha o de aleccionamiento.»

Aquesta imatge dels que escriuen amb forquilla, reflexa només un dels motius d'aquesta crisi, perquè tampoc abundarien tant els escriptors embrutidors estil «Caballero Audaz» si no trobessin tants compradors en el mercat castellà.

Visita d'En Josep Pla.

El nostre admirat amic, el popular i subtil articulista, En Josep Pla, ha estat uns quants dies entre nosaltres per missió de «La Nau», per plasmar les nostres bel·leses i lletjors.

Certament que gaudirem de la seva curta estada a Olot, la qual creiem li fou del tot agradable.

Metròpolis.—Ideal Park.

Aquesta pel·lícula, única en el seu gènere, que tants comentaris ha suggerit i que tan incompresa ha estat per les multituds inconscients i que a nosaltres, amb tot i que alguns punts ideològics no ens acaben de convèncer sociològicament, ens ha plagut amb entusiasme i admiració sempre que l'hem vista, ha estat representada amb un ple a vessar, en el nostre elegant coliseu «Ideal Park».

Felicitem a l'empresa per la bona pensada que ha tingut.

Scaramouche.—Teatre Principal

En el Teatre Principal, s'ha representat aquesta pel·lícula reflexe de la malvestat dels aristòcrates d'aquella època.

Imp. de P. Aubert—Carrer Superior, 35. i Nou de S. Antoni, 7.—Olot

Perfumeria LLACH

**MODERNA
FARMACIA
LLACH**

**PLAÇA ALFONS XII
TELEFON 23. - OLOT**

**MOBLES DECORACIÓ
INSTAL·LACIONS**

Estils Antic i Modern

**SECCIÓ ESPECIAL DE
MOBILIARI LITÚRGIC**

Raimond Vayreda

Successor de H. Rocamora

Diputació, 111

(Xambrà Borrell)

BARCELONA

BANC HIPOTECARI D'ESpanya

Delegació a Catalunya

Plaça de Catalunya, n.º 17

BARCELONA

**Prèstecs
amortitzables**

DE 5 A 50 ANYS A
PROPIETARIS DE FINQUES
RÚSTIQUES I URBANES

Facilitarà informes i fullets,
gratuitament, el Representant
en aquesta comarca

D. LLUÍS AYATS

OLOT

EL SABÓ MARCA

LA PICADORA

és el preferit entre tots pel
seu Rendiment i Economia

Demaneu-lo arreu

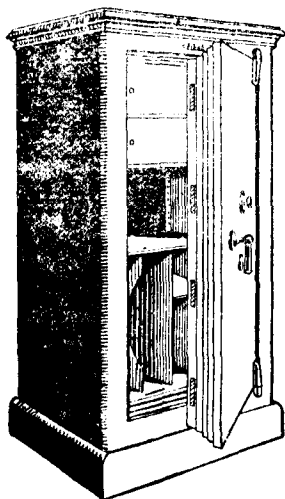
CAIXES PER A CABALS

D'ACER
IMPERFORABLE

BASCULES

PIBERNAT

BARCELONA
PARLAMENT 9 i 11

PUBLICITÈ M MIR BARNA

COSTA BRAVA

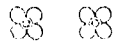
PALAFRUGELL

Hotel Restaurant de Sant Sebastià

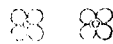
a càrrec de Modest Lladó

COBERTS des de 6 pessetes

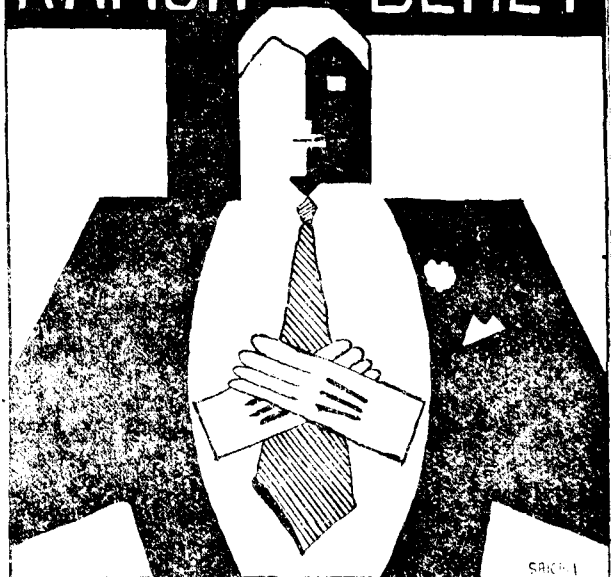
Pensió complet 15 pessetes

Pensió per a famílies, a preus módics

Telèfon, 1407

RAMON BENET

MERCERIA
CAMISERIA NOVELTATS
MAJOR 11 OLOT

andorrà
sastre
OLOT

LA FLOR DEL PIRINEU

(MARCA REGISTRADA)

Gran Fàbrica de Llangonisses
i embutits fins. Pernils del país i demés
productes del porc.

ESPECIALITATS
BUTIFARRA CATALANA EN BUDELL
CULAR. - PERNILS SENSE OS, CUTES
AMB SON PROPÍ SUC (EN LLAUNES)
DITS EN DOLÇ. - CREMA DE FOIE-
GRAS (TRUFAT). - MORTADELLES.
CAP DE SENGLAR I ALTRES CONSER-
VES DE VIANDES DEL PORC EN
LLAUNES, PROPIS PER HOTELS,
RESTAURANTS, BALNEARIS, COLLES
EXCURSIONISTES, ETZ., ETZ.

BALDIRI DESCALS AUBERT
Olot (Girona). - Apartat de Correus, n.º 5

MODERN HOTEL SANT ESTEVE

d'Anna Bretcha

Sant Rafel, 10 ————— OLOT

Montat amb confort
Calefacció central
Cambres de banys
Aigua corrent i timbres
elèctrics a totes les
::: habitacions :::
Dormitoris ben aire-
jats i llum de l'exterior
Cuina de primer ordre
Menjadors en la
:: planta baixa ::

COBERTS I PENSIO A PREUS MOLT LIMITATS

—= Situat en el lloc més cèntric de la ciutat =—

